

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Veronika Jarošová

Název práce: „**Zápas století“: Mistrovství světa v šachu v roce 1972 jako propagandistický střet studené války**

Jméno vedoucího práce: PhDr. Jan Koura, Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	1
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	2

Stručné hodnocení:

Práce posuzuje mistrovství v šachu z roku 1972 v širším kontextu studené války jako propagandistického boje, ale bohužel více nepracuje s obecnými tituly, které se propagandou během studené války zabývaly a jež by více podkryly metody, s nimiž obě velmoci při vytváření své propagandy pracovaly (např. struktura propagandy a používané metody – americká „bílá“ propaganda vs sovětská „černá“ atd.). Autorka využívala základní práce, jež se zaměřují na sport jako propagandistický nástroj studené války, ale nakonec s nimi v samotné analýze příliš nepracuje. K samotnému mistrovství světa využívá poměrně širokou škálu literatury i pramenů. Zde je potřeba ocenit práci s tiskem z obou stran „železné opony“.

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	2
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	2

Stručné hodnocení:

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Autorka sice v úvodu zmiňuje, že pracuje s propagandou jako tzv. soft power (koncept J. Nye), ale v samotné analýze (ani závěru) se ke konceptu již nevrací, nedemonstruje jako praktickou manifestaci ve zkoumaném narativu. Další výtka směřuje k metodě diskurzivní analýzy, s níž autorka podle svých slov pracovala při rozboru dobového tisku. Jarošová sice využívá československý, americký i sovětský tisk, ale s metodou diskurzivní analýzy využívá velmi diskutabilně, nesoustřeďuje se na některé konkrétní lingvistické, rétorické nebo argumentační struktury (nevymezuje si je), přitom komparace „východního“ a „západního“ tisku by v tomto ohledu (jak „zápas století“ vnímal z pohledu sociálně konstruovaného jazyka a významů/výrazových prostředků sovětský/československý a americký tisk) byl nadmíru zajímavý.

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	1
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	2

Stručné hodnocení:

První kapitola je zpracována velmi zdařile, autorce se podařilo v obecné rovině charakterizovat, jakým způsobem byl organizován sport v USA a SSSR a zařadit jeho (propagandistický) význam do kontextu probíhající studené války. Výzkumná otázka je definována poněkud vágně, a navíc na ní v závěru není dostatečně odpovídáno. Již bylo zmíněno omezené využívání konceptu „soft power“. Přestože má práce v názvu „propagandistický střet studené války“, této rovině se v závěrečném shrnutí Jarošová téměř nevěnuje.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	2
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	2

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

Stručné hodnocení:

Práce trpí přílišnou popisností a zabíhá do některých detailů, které nejsou pro cíle práce podstatné. Velké množství přímých a delších citací evokuje, že autorka v některých případech měla problémy původní prameny parafrázovat, syntetizovat a vybrat z nich to podstatné. To se projevilo také v celkovém rozsahu práce a množství poznámek pod čarou (276 poznámek na 60 stranách textu).

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	1
5.2 Použitá terminologie	1

Stručné hodnocení:

Kladnou stránkou práce je její vysoká stylistická úroveň. Velmi dobře se čte, autorka má bohatou slovní zásobu a umí dobře své myšlenky formulovat.

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Původní zadání práce nabízelo zajímavý vhled do jiné roviny studené války – využití šachů (konkrétně mistrovství světa z roku 1972 mezi Američanem Fischerem a Rusem Spaaskim) jako propagandistického střetu mezi dvěma velmocemi. Původní cíle byly ale naplněny jen částečně. Autorka začala ve svém narativu příliš sklouzávat k samotnému popisu mistrovského zápasu mezi Fischerem a Spaaskim a charakteristice jejich osobnosti (i když analýza toho, do jaké míry „reprezentovali“ sami sebe nebo svou zemi – tedy v kontextu studené války dva odlišné politické a ekonomické systémy – je jistě zajímavý rozměr a autorka se o něm v úvodu zmiňuje), ale z mého pohledu se jí jen částečně povedlo vyvodit z „mistrovského zápasu“ širší souvislosti, tedy to, jak obě velmoci využily tohoto sportovního klání k propagandistickým

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

účelům. Autorka podle všeho sama „zápasila“ s tím, jestli práci pojmout jako detailnější popis samotného mistrovského zápasu (tyto pasáže jsou, nutno zdůraznit, velmi čtenářsky přitažlivé), nebo z něho vyvozovat širší souvislosti. Na druhou stranu je potřeba zmínit, že kombinace obou rovin (zejména pokud se jedná o bakalářskou práci) nebyla jednoduchým úkolem. V některých pasážích (zejména první kapitola), ale Jarošová prokazuje své analytické schopnosti a demonstruje kritickou práci s prameny i schopnost oddělovat podstatné od nedůležitého. I přes některé výše zmíněné nedostatky práce splňuje požadavky na ni kladené a doporučuji ji k obhajobě.

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Jak se lišily výrazové prostředky, které používal sovětský/československý tisk na jedné a americký na druhé straně při informování o mistrovství světa v šachu z roku 1972?

Jak byste charakterizovala sovětskou propagandu během studené války (metody, prostředky, způsoby diseminace apod.)?

Navržená známka: velmi dobře

Datum: 29. 8. 2020

Podpis: